

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1335/2567

บริษัท ก. กับพวกผู้ร้อง บริษัท ม.ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 19, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 16, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40, พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 45

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 19 วรรคสาม อนุญาโตตุลาการอาจถูกคัดค้านได้ หากปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระ หรือการขาดคุณสมบัติตามที่คู่พิพาทตกลงกัน โดยคู่พิพาทฝ่ายที่ประสงค์จะคัดค้านต้องดำเนินการตามกระบวนการที่ได้ตกลงกันไว้ หรือในกรณีที่ไม่ได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นต้องดำเนินการตามที่ยกเว้นไว้ใน พ.ร.บ. อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคหนึ่ง หากการคัดค้านโดยวิธีตามที่คู่พิพาทตกลงกันหรือตามวิธีที่ยกเว้นไว้ในวรรคหนึ่ง ไม่บรรลุผล หรือในกรณีที่มีอนุญาโตตุลาการเพียงคนเดียว คู่พิพาทฝ่ายที่คัดค้านอาจยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลที่มีเขตอำนาจได้ ตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคสอง และเมื่อศาลได้สวนคำคัดค้านนั้นแล้วให้มีคำสั่งยอมรับหรือยกเสียซึ่งคำคัดค้านนั้น และในระหว่างการพิจารณาของศาล คณะอนุญาโตตุลาการซึ่งรวมถึงอนุญาโตตุลาการซึ่งถูกคัดค้านอาจดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการต่อไปจนกระทั่งมีคำชี้ขาดได้ ทั้งนี้ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น จากบทบัญญัติข้างต้นเห็นได้ว่า แม้ผู้ร้องทั้งสองจะยื่นคำร้องคัดค้านคำวินิจฉัยของผู้วินิจฉัยต่อศาลชั้นต้นตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคสอง แล้ว แต่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ศ. ซึ่งเป็นอนุญาโตตุลาการที่ผู้คัดค้านแต่งตั้งก็อาจดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการต่อไปได้หากศาลไม่มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ดังนี้ การที่

คำพิพากษา

ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งหยุดการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการไว้ชั่วคราวเพื่อรอฟังผลการไต่สวนคำร้องคัดค้านคำวินิจฉัยของผู้วินิจฉัย แม้จะอ้างในหัวคำร้องว่าเป็นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งหยุดการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการไว้ชั่วคราวเป็นการด่วน แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามคำร้องแล้วเห็นได้ว่าเป็นการขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคสอง ตอนท้าย ทั้งยังมีลักษณะเป็นการขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของตนขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 16 วรรคหนึ่ง อันเป็นสิทธิที่คู่สัญญาที่ทำสัญญาอนุญาโตตุลาการไว้อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจได้ตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มิใช่การขอคุ้มครองชั่วคราวตาม ป.วิ.พ. ดังที่ผู้คัดค้านอ้างในอุทธรณ์ ผู้ร้องทั้งสองจึงมีสิทธิยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวในคดีนี้ได้ตามกฎหมายดังกล่าว คดีสืบเนื่องมาจากผู้ร้องทั้งสองเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม ขอให้ มีคำชี้ขาดให้ผู้คัดค้านรับผิดชอบและชำระค่าเสียหาย เป็นข้อพิพาทหมายเลขคำที่ 81/2564 ผู้ร้องทั้งสองแต่งตั้งนายวิक्टरเป็นอนุญาโตตุลาการ ส่วนผู้คัดค้านแต่งตั้งนายศักดาเป็น

อนุญาตตุลาการ และอนุญาตตุลาการทั้งสองเลือกนายวิชัยเป็นประธานอนุญาตตุลาการ ต่อมาผู้ร้องทั้งสองยื่นหนังสือคัดค้านการแต่งตั้งนายศักดาเป็นอนุญาตตุลาการต่อสถาบัน

อนุญาตตุลาการ ตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 19 และมาตรา 20 วรรคหนึ่ง สถาบันอนุญาตตุลาการแต่งตั้งนายวิชัยเป็นผู้วินิจฉัยคำคัดค้านของผู้ร้องทั้งสองตามข้อบังคับของสถาบันอนุญาตตุลาการ ข้อ 23 ผู้วินิจฉัยพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่มีสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดเหตุอันควรสงสัยในเรื่องความเป็นอิสระหรือเป็นกลางของอนุญาตตุลาการ และไม่มีเหตุผลให้เพิกถอนอนุญาตตุลาการ จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกคำคัดค้านของผู้ร้องทั้งสอง ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องคัดค้านและแก้ไขคำร้องคัดค้านคำวินิจฉัยของผู้วินิจฉัยต่อศาลชั้นต้นตาม

พระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคสอง ขอให้มีความคำสั่งหรือคำพิพากษาให้เพิกถอนนายศักดาจากการเป็นอนุญาตตุลาการในข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 81/2564 ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งหยุดการพิจารณาชั้น

อนุญาตตุลาการไว้ชั่วคราวเป็นการด่วน โดยอ้างทำนองว่า หากคณะอนุญาตตุลาการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 81/2564 จนเสร็จสิ้นและมีคำชี้ขาดแล้ว คำสั่งให้เพิกถอนอนุญาตตุลาการก็ไม่เป็นเหตุให้คำชี้ขาดไม่มีผลบังคับ แต่เป็นเพียงเหตุในการยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40 เท่านั้น ซึ่งผู้ร้องทั้งสองจะต้องยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการต่อศาลชั้นต้นอีกครั้ง อันจะทำให้ผู้ร้องทั้งสองได้รับความเดือดร้อนต่อไปและไม่อำนวย

ความยุติธรรมหากเทียบกับการหยุดกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาตตุลาการไว้ชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่งในคดีนี้ ขอให้มีความคำสั่งหรือคำพิพากษาให้หยุดการดำเนินกระบวนการพิจารณาชั้น

อนุญาตตุลาการในข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 81/2564 ออกไปชั่วคราวเพื่อรอฟังผลการไต่สวนคำร้องคัดค้านคำวินิจฉัยของผู้วินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคสอง ศาลชั้นต้นไต่สวนคำร้องแล้วมีคำสั่งให้คณะอนุญาตตุลาการในข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 81/2564 หยุดดำเนินการทางอนุญาตตุลาการไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำสั่งในคดีนี้ ผู้คัดค้านอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นต่อศาลอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นส่งสำนวนมายังศาลฎีกาตาม

พระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 45 วรรคสอง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้คัดค้านข้อแรกว่า ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวในคดีนี้หรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 19 วรรคสาม

อนุญาตตุลาการอาจถูกคัดค้านได้ หากปรากฏข้อเท็จจริงซึ่งเป็นเหตุอันควรสงสัยถึงความเป็นกลางหรือความเป็นอิสระ หรือการขาดคุณสมบัติตามที่คู่พิพาทตกลงกัน โดยคู่พิพาทฝ่ายที่ประสงค์จะคัดค้านต้องดำเนินการตามกระบวนการที่ได้ตกลงกันไว้ หรือในกรณีที่ไม่ได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นต้องดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคหนึ่ง หากการคัดค้านโดยวิธีตามที่คู่พิพาทตกลงกันหรือตามวิธีที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ไม่บรรลุผลหรือในกรณีที่มีอนุญาตตุลาการเพียงคนเดียว คู่พิพาทฝ่ายที่คัดค้านอาจ

ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลที่มีเขตอำนาจได้ ตามพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคสอง และเมื่อศาลไต่สวนคำคัดค้านนั้นแล้วให้มีคำสั่งยอมรับหรือยกเสียซึ่งคำคัดค้านนั้น และในระหว่างพิจารณาของศาล คณะอนุญาตตุลาการซึ่งรวมถึงอนุญาตตุลาการซึ่งถูกคัดค้านอาจดำเนินการทางอนุญาตตุลาการต่อไปจนกระทั่งมีคำชี้ขาดได้ ทั้งนี้ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น จากบทบัญญัติข้างต้นเห็นได้ว่า แม้ผู้ร้องทั้งสองจะยื่นคำร้องคัดค้านคำวินิจฉัย

ของผู้วินิจฉัยต่อศาลชั้นต้นตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคสอง แล้ว แต่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น นายศักดา ก็อาจดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการต่อไปได้หากศาลไม่มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ดังนี้ การที่ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งหยุดการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการไว้ชั่วคราวเพื่อรอฟังผลการไต่สวนคำร้องคัดค้านคำวินิจฉัยของผู้วินิจฉัย แม้จะอ้างในหัวคำร้องว่าเป็นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งหยุดการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการไว้ชั่วคราวเป็นการด่วน แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามคำร้องแล้วเห็นได้ว่าเป็นการขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคสอง ตอนท้าย ทั้งยังมีลักษณะเป็นการขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของตนขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 16 วรรคหนึ่ง อันเป็นสิทธิที่คู่สัญญาที่ทำสัญญาอนุญาโตตุลาการไว้อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจได้ตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มิใช่การขอคุ้มครองชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งดังที่ผู้คัดค้านอ้างในอุทธรณ์ ผู้ร้องทั้งสองจึงมีสิทธิยื่นคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวในคดีนี้ได้ตามบทกฎหมายดังกล่าว อุทธรณ์ของผู้คัดค้านข้อนี้ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้คัดค้านข้อสุดท้ายว่า คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้คณะอนุญาโตตุลาการในข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 81/2564 หยุดดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำสั่งในคดีนี้ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเพียงให้คณะอนุญาโตตุลาการหยุดดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการไว้ชั่วคราวเท่านั้นจนกว่าจะมีคำสั่งในคดีนี้ สำหรับประเด็นหลักตามคำร้องคัดค้านคำวินิจฉัยของผู้ร้องทั้งสองนั้น ปรากฏตามรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566 ว่า ศาลชั้นต้นให้ผู้ร้องทั้งสองและผู้คัดค้านไปกำหนดวันเวลาสืบพยานในชั้นไต่สวนที่ศูนย์นัดความของศาลชั้นต้น ซึ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาในการรับฟังพยานหลักฐานของทั้งสองฝ่าย เพื่อชั่งน้ำหนักว่าพยานหลักฐานของฝ่ายใดฟังขึ้นยิ่งกว่ากัน แล้วมีคำสั่งต่อไป คำสั่งศาลชั้นต้นในชั้นวิธีการชั่วคราวจึงมิได้มีผลเป็นการพิพากษาให้ผู้ร้องทั้งสองเป็นฝ่ายชนะคดีตามที่ผู้คัดค้านกล่าวอ้าง ส่วนการที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งดังกล่าวก็เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 20 วรรคสอง ที่ให้อำนาจไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ความชัดเจนเกี่ยวกับความเป็นกลางและเป็นอิสระของอนุญาโตตุลาการอันถือเป็นคุณสมบัติสำคัญที่จะเป็นหลักประกันความยุติธรรมให้แก่คู่พิพาทเสียก่อน หากอนุญาโตตุลาการปราศจากเสียซึ่งความเป็นกลางและเป็นอิสระแล้ว คู่พิพาทก็จะไม่ได้รับความเป็นธรรมและกระบวนการอนุญาโตตุลาการก็จะไม่ได้รับการยอมรับ กรณีจึงไม่เป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายดังที่ผู้คัดค้านกล่าวอ้าง อุทธรณ์ของผู้คัดค้านข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

อภิชาติ ภมรบุตร · บุญชัย กริขชาญชัย · สถาพร วงศ์ตระกูลรักษา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1335/2567>